

سندرم تحریک بیش از حد تخمدان

سندرم تحریک بیش از حد تخمدان یکی از عوارض طبی درمان ناباروری است که به دنبال استفاده از داروهای تحریک کننده تخمک گذاری در سیکل های آی وی اف و کمتر در سیکل های آی یو آی دیده می شود.

در این عارضه تعداد زیادی کیست در تخمدان بوجود می آید که باعث بزرگ شدن تخمدان و ایجاد عوارض ثانویه می شود.

ویژگی مهم این سندرم، تجمع مایع در حفره شکم است و بیمار دچار کاهش حجم خون می گردد.

علائم

- ۱-خفیف:در این نوع، بیمار اغلب از ورم شکمی، تهوع و استفراغ، اسهال، احساس سنگینی و افزایش وزن شکایت دارد.
 - ۲-شدید:علائم شامل اضافه وزن بیش از ۸۰۰ گرم در روز،افزایش اندازه دور شکم، اسهال، استفراغ، کاهش مقدار ادرار و تیرگی آن و خشکی پوست و مو،احساس پری در شکم(ایجاد آسیت)، تنگی نفس، سرفه، درد سینه، درد لگنی، نفخ شکم، تغلیظ خون و ورم بالای مچ پا دیده می شود.
- در فرم خفیف تخمدان ها بزرگتر از حد طبیعی می شوند و درد وجود دارد. سطح استروژن و پروژسترون خون بالا می رود که ممکن است سیستم گوارشی را مختل کرده، منجر به ورم و نفخ شکمی شود.
- در فرم شدید سطح این هورمون ها بیشتر بالا می رود و منجر به تجمع مایعات در شکم و بافت های بدن و ورم شدید شکم (آسیت) می شود و تخمدان ها به طور افراطی بزرگ می شوند .
- علائم عمومی بدن در ۱ تا ۲ هفته بهبود می یابند.اما اگر حاملگی نیز اتفاق افتاده باشد، علائم شدیدتر و طولانی تر می شوند.به همین دلیل در سیکل های آی وی اف در صورت برخورد با این عارضه انتقال جنین کنسل و جنین ها فیریز می شود و دو تا سه ماه بعد بیمار جهت انتقال جنین آماده می شود.

فاکتورهای مستعد کننده:

فاکتور های مستعد کننده مثل جوان بودن، افزایش تعداد فولیکول های تخمدانی تحریک شده، تنبلی تخمدان یا تخمدان پلی کیستیک.

نکات مورد توجه:

مقاربت ممنوع می باشد.

مصرف مایعات حداقل یک لیتر در روز باید مورد توجه قرار گیرد.

در صورت افزایش وزن بیش از یک کیلوگرم یا کاهش حجم ادرار سریعاً به پزشک خود مراجعه نمایید.

وجود ورم، درد، سنگینی شکم، تنگی نفس، درد قفسه سینه، تهوع و استفراغ، افزایش وزن، کاهش میزان دفع ادرار از علائم هشدار و خطر است که در صورت برخورد با آنها باید به پزشک مراجعه نمایید.

معاینه لگن ممنوع است، زیرا تخمدان های بزرگ شده بسیار شکننده هستند.

درمان

در فرم خفیف : کاهش فعالیت، کنترل وزن روزانه، نوشیدن مایعات، کنترل میزان ادرار، عدم بلند کردن اشیاء سنگین و ورزش های کششی، استراحت کافی و با نظر و دستور پزشک می توان از داروهای مسکن و ضد تهوع استفاده نمود.

در فرم شدید: نیاز به مراقبت پرستاری است. بستری در بیمارستان، کنترل علائم حیاتی، نظارت بر تعادل مایعات و الکترولیت ها، تزریق وریدی مایعات (از محلول رینگر لاکتات نباید استفاده شود)، اندازه گیری روزانه وزن و دور شکم، اندازه گیری مایعات ورودی و دفع شده، انجام آزمایشات خونی و سونوگرافی، و در صورت لزوم مصرف داروی ضد استفراغ و ضد درد و با صلاح دید پزشک کشیدن مایعات اضافه از راه شکم یا حفره دور ریه و تزریق آلبومین.

منابع:

بیماری های زنان برک و نواک ۲۰۱۲

<http://en.wikipedia.org/wiki>

ovarian hyperstimulationsyndrome:
fertility medicine /2009
Wikipedia 2013

گروه هدف: مددجویانی که دچار سندرم تحریک بیش از حد تخمدان شده اند و کارکنان درمانی.